

Finansdepartementet

Fi.fma.b@regeringskansliet.se

Remissyttrande

Promemorian Stärkt konsumentskydd på kreditmarknaden

Dnr 2024/01078

Svensk Handel, som är handelsföretagens intresseorganisation och företräder 9 000 små, medelstora och stora företag med nära 300 000 medarbetare, får med anledning av remissen anföra följande:

Allmänna synpunkter

Svensk Handel välkomnar Finansdepartementets arbete med att se över allmänna råd om krediter i konsumentförhållande för att motverka utvecklingen av ökad överskuldssättning.

För en långsiktig och välmående handel måste utgångspunkten vara en sund konsumtion och kontrollerad användning av krediter. För det krävs en balanserad lagstiftning som både skyddar konsumenten och stödjer en livskraftig detaljhandel i Sverige.

Särskilda synpunkter

Svensk Handel skrev tillsammans med Svenskt Näringsliv ett brev till Konsumentutredningen i juni månad 2024. Där gav vi näringslivets synpunkter på implementeringen av artikel 37 i det nya konsumentkreditdirektivet. Infogar här våra synpunkter som fortsatt gäller och som också är vårt remissyttrande.

Sammanfattning

Implementeringen av artikel 37 i det nya konsumentkreditdirektivet (CCD) bör inte gå längre än vad som faktiskt krävs enligt direktivtexten. Om artikel 37 i CCD, mot förmodan, skulle implementeras så att det krävs tillstånd för säljstödjanefinansiering inklusive förmedling av krediter till konsument skulle det få stora negativa effekter för näringslivet och den allmänna omsättningen. Problemen för näringslivet och hindren för den allmänna omsättningen skulle minimeras om artikel 37 implementeras som ett krav på registrering i linje med nuvarande krav i lagen om valutaväxling och annan finansiell verksamhet (LVA); vilket redan det är ett långtgående krav för vanliga företag som beviljar eller förmedlar krediter i syfte att kunna sälja sina varor eller tjänster.

Bakgrund

Möjligheten för tillverkande och säljande företag att själva erbjuda eller förmedla säljstödjanefinansiering till sina kunder, inklusive konsumenter, är utomordentligt betydelsefullt för näringslivet, konsumenterna och den allmänna omsättningen. För att tillgodose den möjligheten utan skyldighet att söka tillstånd som bank- eller kreditmarknadsbolag innehåller lagen om bank och finansieringsrörelse (LBF) ett undantag för säljstödjanefinansiering. Undantaget var inledningsvis tillfälligt men blev sedan i dialog med Svenskt Näringsliv/Industrins Finansförening och Finansbolagens Förening permanent eftersom det i fyller en viktig funktion samtidigt som det i praktiken visat sig fungera väl. Undantaget har nu fungerat väl under 20 års tid sedan LBF trädde i kraft 2004.

När lagen om viss kreditgivning till konsument (LVK) infördes och både kreditgivning och förmedling av konsumentkrediter blev tillståndspliktigt, bekräftades återigen undantaget för säljstödjanefinansiering genom en hänvisning till undantaget i LBF.

Efter ändringar i lagen om valutaväxling och annan finansiell verksamhet (LVA) vid senaste årsskiftet utvidgades registreringsplikten för "annan finansiell verksamhet" genom att huvudsaklighetskravet togs bort. All kreditgivning och kreditförmedling (både till konsumenter och företag) som bedöms som "yrkesmässig" ska därmed registreras som finansiellt institut (om inte krav på tillstånd föreligger enligt t.ex. LBF eller LVK). Samtidigt förstärktes regleringen i flera avseenden bl.a. genom en utökad ägar- och ledningsprövning samt möjlighet att besluta om sanktioner för den som underlåter att registrera sig som finansiellt institut.

Konsekvensen blev också att alla företag som bedriver säljstödjanefinansiering med stöd av undantaget i LBF är registreringspliktiga enligt lagen om valutaväxling och annan finansiell verksamhet (LVA). Detta eftersom *näringsverksamhet* (yrkesmässig, självständigt och i vinstsyfte) som i och för sig kräver tillstånd enligt LBF (men är undantagen från tillstånd) normalt också når upp till kravet enligt LVA på att vara *yrkesmässig* (självständigt och i vinstsyfte). Före årsskiftet krävdes registrering endast av företag med huvudsaklig finansiell verksamhet.

Problemformulering

Nyligen presenterades ett förslag om att avskaffa LVK och därmed tvinga konsumentkreditinstituten inklusive kreditförmedlare med tillstånd enligt LVK att upphöra med sin verksamhet eller att söka tillstånd som bank eller kreditmarknadsbolag om inte undantaget för säljstödjande finansiering i LBF är tillämpligt.

För närvarande pågår slutfasen i utredningen, som vi nu skriver till, om hur EU:s nya konsumentkreditdirektiv (CCD direktivet) ska implementeras i svensk rätt. Enligt artikel 37 i direktivet ska medlemsstaterna säkerställa att kreditgivare, kreditförmedlare och leverantörer av tjänster för lånebaserad gräsrotsfinansiering, som inte är kreditinstitut, *"omfattas av ett tillfredsställande godkännandeförfarande och av registrerings- och tillsynsarrangemang som inrättats av en oberoende behörig myndighet"*.

Enligt vår mening är det tydligt att skrivningen inte formulerats som ett krav på tillståndsplikt och att formuleringen ger utrymme att på nationell nivå utforma ett registrerings- och godkännandeförfarande samt tillsynsarrangemang på ett ändamålsenligt sätt som inte förändrar möjligheten bedriva finansiell verksamhet med stöd av säljstödsundantaget i LBF och LVK.

Det nuvarande registreringsförfarandet för finansiella institut enligt LVA uppfyller i sak kraven som ställs i artikel 37 eftersom det finns ett godkännandeförfarande genom den förstärkta ägar- och ledningsprövning som sker. Därtill finns det ett registrerings- och tillsynsarrangemang där tillsynen idag bedrivs av Konsumentverket som är en oberoende myndighet med långtgående tillsynsbefogenheter och därmed goda förutsättningar att bedriva en aktiv och effektiv tillsyn. Endast mindre justeringar är därmed nödvändiga utifrån konsumentkreditdirektivet och artikel 37.

Redan den utvidgade registreringsskyldigheten enligt LVA innebär potentiellt en mycket långtgående förändring för vanliga säljande företag som ger krediter eller förmedlar krediter "yrkesmässigt" eftersom penningtvätsregelverken inklusive EBAs guidelines m.m. ska tillämpas av finansiella institut. Vägledande praxis om var gränserna går för vad som ska anses "yrkesmässigt" saknas dock. Vilka företag som faktiskt är registreringspliktiga är därmed oklart - något som skapar osäkerhet för näringslivet. Samtidigt pågår slutfasen av en annan utredning om en kriminalisering av underlåtenhet av att registrera sig som finansiellt institut. Kombinationen av ett otydligt tillämpningsområde och kriminalisering av underlåtenhet att registrera sig framstår som betänkligt från ett rättssäkerhetsperspektiv och skulle medföra ytterligare osäkerhet och olägenhet för näringslivet.

Om artikel 37 i CCD, mot förmodan, skulle implementeras så att det krävs tillstånd för säljstödjandefinansiering (inklusive förmedling) av krediter till konsument skulle det få stora negativa effekter för näringslivet och den allmänna omsättningen. Frågor som uppstår för näringslivet är bl.a.:

Skulle det alls vara möjligt för ett säljande företag utan tillstånd (som KMB eller bank) att ingå t.ex. ett vanligt avbetalningsköp med en konsument för att därefter överlåta avtalet till en kreditgivare (endast KMB/Bank)?

Skulle det vara möjligt för ett säljande företag utan tillstånd (som KMB eller bank) att förmedla en kredit från en kreditgivare till en konsument som ska köpa företagets produkter eller tjänster?

Frågorna behöver beaktas och besvaras i samband med den fortsatta beredningen.

Regeringen har i kommittédirektivet för implementeringsrådet angett att EU-rättsakter bör genomföras på ett sätt som motverkar omotiverade regelbördor för företagen och som minskar företagens administrativa kostnader och andra fullgörandekostnader. Om rättsakten ger valmöjligheter i frågor som berör företag behöver en analys tas fram utifrån vilka konsekvenser olika val får för företag i Sverige. En bedömning bör också göras av hur rättsakten kan

genomföras på ett sätt som inte är mer långtgående än vad rättsakten kräver.

I kommittédirektivet för konsumentkreditutredningen anges på likande sätt bl a att "I de fall utredaren bedömer att det, utöver vad som redan följer av svensk rätt, finns anledning att gå längre än vad direktivet föreskriver ska detta motiveras med en analys". "De förslag som utredaren lämnar bör sammantaget ge en väl balanserad reglering. I detta ligger att utredaren ska ta hänsyn till både näringsidkares intressen och intresset av en hög konsumentskyddsnivå. Med denna utgångspunkt ska utredaren utforma förslagen så att företagens administrativa kostnader hålls så låga som möjligt.

Detta yttrande har beslutats av enhetschefen för Näringspolitik Henrik Ekelund. Föredragande har varit näringspolitiska experten Bengt Nilervall.

SVENSK HANDEL

Henrik Ekelund
Näringspolitisk enhetschef

Bengt Nilervall
Näringspolitisk expert, Betalfrågor